

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér.

BARSA

POLITIKAI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér.
 Nyiltéri közlemények garmond-
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arendjében részestülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. Katona János.

Megjelen vasárnap reggel.

FŐSZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

A függetlenségi párt jövő feladata

— Az átmeneti kormány mandátumának lejárata után szükségképpen a függetlenségi pártnak kell átvennie az ország vezetését. A magyar közvélemény abban csucosodik ki, hogy két évvel ezelőtt, a nagy változások küszöbén végkép lezártuk a régi rendszer aktáit. Hátra van még a romok eltakarítása s azután az akként szabaddá lett területen a függetlenségi pártnak, mint alkotmányos többségnek kell megépíteni az új, magyar nemzeti államot. A közvélemény követeli, hogy a függetlenségi párt, mely eddig az ellenőr szerepét vitte a parlamentben, a gyakorlati politika mezéjén mint többség szerezzon érvényt programjának s valósítsa meg azokat az eszméket, a melyekért fellelkesedett Magyarország népe az ő kezébe tette le a jövő sorsának intézését.

Szóval, követeljük a függetlenségi párttól, hogy a koalíciós kormány után vegye át az ország kormányát.

És ez másként nem is lehet, tudja, éri egész Magyarországot. Ha másból nem, abból az elszánt küzdelemből kell erre következtetnünk, a mellyel Magyarország ellenségei a nemzetiségiek, a letört idétlen nagyságok, nem érvényesülhetőségük miatt tehetetlen dühökben handabandázó álbazsziak folytatnak a mostani kormány ellen, különösen a függetlenségi párt ellen, a melyet minden megtörtént és bekövetkezendő eseményekért egyedül felelőssé tesznek.

Hát igenis az alkotmányosság természet szerű érvényesülésének sorrendje szerint Magyarország jövő sorsának intézésére első sorban és most már talán kizárólag a függetlenségi párt van hivatva, a melynek számára a jövő választások olyan többséget fognak biztosítani, a milyennel egy kormánynak rendelkeznie kell.

Látjuk a régi előítéletek összeomlását, látjuk, hogy a függetlenségi párt kormányképes; kormányképes tette őt minden kérdésben tanusított bölcs higgadtsága, nehéz helyzetekben tanusított páratlan tapintatossága, erős felelősségteljesége, mellyel végre is elérte azt, hogy az uralkodó nem csak meghallgatta, de meg is fogadta a függetlenségi vezérférfiak tanácsát és előterjesztését.

A sajtó fizetett része azt állítja, hogy a függetlenségi párt azért lett kormányképes, mert úgy csinált elveivel, mint Tisza Kálmán a bihari pon-

tokkal, merta míg negyvennyolcas politikát hirdetnek, hatvanhetes politikát csinálnak. Azt is állítják, hogy az uralkodó is csak azért nem menesztette, mert eddigelé mindent felajánlottak, a mit odaát követeltek. Bizonyosságul ennek felhozzák a vezérférfiaknak az uralkodó részéről történt kitűntetését.

De a mily nevéstéges ezen állítás, ép olyan tisztességtelen forrása is. A függetlenségi párt kormányképességét a választó közönség szankcionálta, a választó közönség, mely a zavaros időkben legjobban megbízott a függetlenségi pártban és annak mindenkor becsületes tisztakezű vezetőiben. A törvényes formák között, alkotmányos uton képződött többség pedig minden alkotmányos államban a kormány vezetésére van hivatva. Ez olyan politikai elmélet, melynek gyakorlati jelentőségével minden államfőnek számolnia kell.

A függetlenségi párt többségre jutott, természetesen érvényesülni is akar. De mint a koalíció szövetségese a koalíció létrejöttének idejére csak mint az egész egyik, bár legnagyobb része a többség által vállalt kereten belül érvényesítheti elveit.

Másként fog állani a dolog, ha a függetlenségi párt egyedül veszi át a kormány vezetését. Ez az, amitől legjobban irtóznak az ellenségeink. Ezért vádolják elvek feladásával, ezért vádolják azzal, hogy mindent képes felajánlani. Tudják azt, hogy ha függetlenségi párt veszi át a kormányzást, a békés fejlődés, a megújodás korszaka következik, a mely egyszersmindenkorra letöri a ma bujtogató ellenség összes reményeit.

A függetlenségi pártnak a kormányvállalás kötelessége elől ép ezért nem is szabad kitérni, bármit mondjanak is, mi mindaddig megbizunk, míg a kitűzött cél felé való bátor és biztos törekvést látjuk. Tudjuk azt mindnyájan, hogy a függetlenségi párt soha sem volt forradalmi párt, a függetlenségi párt nem erőszakos módon, hanem alkotmányos uton szándékozta elveit megvalósítani.

Magyarország jövő kialakulásának sorsa a függetlenségi párt kormányra jutásához van kötve.

A függetlenségi párt jövő feladata: az önálló nemzeti bank felállítás, az önálló vánterület létesítése, a delegáció intézményének megszűntetése, a katonai és külügyi kérdések megoldása.

Természetes, hogy mindez csak lépésről-lépésre történhet. Régi, ellenségek által szított bahit és előítéletek eloszlátása, bizalomkeltés nem érhető el parancsszóval máttól holnapra. A

magyar választópolgárság ismeri a függetlenségi párt elveit, ismeri azok vezetőit, bizonyára tudja, hogy arról, hogy mindezen elvek egyszerre valósittassanak meg, nem is álmodott, mivel eme átalakulásokkal járó nagy mérvű rázkodtatásnak egyszerre kitenni az országot senki sem akarja és bizonyára tudja azt is, hogy a párt vezetése olyan kezekben van, akiknél a bölcs mérséklet azzal a szilárd meggyőződéssel párosul, hogy a nemzet által óhrtott vívmányok az uralkodó és a nemzet egymást megértése folytán egymás után valósíthatók meg.

A nemzet pedig, a mely elvárja a függetlenségi párttól, hogy kormányt vállalva, munkálkodjék a jövő Magyarországának kiépítésén, hálásan fogja fogadni, ha azokat a nagy feladatokat, a melyek programját képezik, az állami berendezkedés során egymás után meg fogja valósítani. A nemzet hiven ki fog tartani a párt mellett, hiven fogja támogatni munkájában az ellenség minden áskálódása ellenében is, de a függetlenségi párt is tartozik azzal a nemzetnek, hogy a kormányt vállalva a saját felelősségére, munkálkodjék a nemzet jövő boldogulásán.

A gyermek érzelmi világának helyes irányításáról.

Az egyén szellemvilágát a benne rejlő jelenségek minenüszóga szempontjából két főkörre osztjuk. Az egyik: az értelmi; a másik az érzelmi kör. Kétséget ugyan a legkevésbbé sem szenved, hogy a szóban forgó két kört egymástól élesen elszigetelni nem szabad; de velejében véve nem is lehet. Mert mindkettő egymásra ható, egymásra utató s egymást alapjában kölcsönösen támogató s kiegészítő tulajdonsággal s jelleggel bír.

Eme tulajdonság s jelleg híján az egyik sem teljesíthető kötelességszerűen s kimérten ama feladatot, melynek betöltésére van hivatva.

Képes kifejezéssel élve, mikép a fa életetője a rajta levő lombnak s a lomb viszont mulhatatlan tartozéka a fa életfeltételeinek, azonképpen olybá vehetjük s egyszerűs mind értelemhezjutjuk az értelem és az értelem egymáshoz való viszonyát s annak tulajdonképpen rendeltetését.

Az értelem földi pályafutásunk mindenrendű és nemű küzdelmeinek keresztülvitelője; az értelem pedig létfontartásunk láncolatának a kapcsolata.

Minden földi értékünk, avagy értéktelenségünk egyes-egyedül az érzelmi világban gyökerezik. Benne éljük valamennyi örömeinket s bánatunkat; nélküle egyéniségünk világa teljesen kiötlér; sivár és fásult lenne.

Az érzelmivilág híján azonosak lennének pld. a napsugár nélküli tavaszhoz; az illat nélküli virághoz, vagy a lombtalan fához.

Az érzelmivilág, mint a szellemivilág egyik főköre részleteiben véve felette bonyolult a rejtélyes. Amde a szorgos tanulmányozás a kitartó megfigyelés némileg fellebbentheti ama leplet, mely alatt az érzelmivilág jelenségei rejlenek.

Az érzelmivilág alapos ismerete az egyén nevelésénél és oktatásánál megbecsülhetetlen értékkel bír. Sőt a gyermek észszerű nevelése és oktatása egyenesen megköveteli, hogy ne csak az értelmi, hanem azzal egyetemben az érzelmivilág fejlesztésével is irányításával is foglalkozzunk. Sajnos azonban, ez alkalommal őszintén be kell vallanunk, hogy manapság a gyermek nevelésénél s oktatásánál sokkal kisebb mérvben foglalkoznak az érzelmivilággal, mint az értelmivel. Pedig az élettani tapasztalatok eléggé élénken tanuskodnak, hogy az érzelmivilág bárminemű és foku mellözése épp annyi, sőt talántöbb s veszedelemesebb szellemi félszűségnek, hibának stb. az okozója, mint esetleg ellenkezőleg.

Eszerint a gyermek nevelése s oktatása csak akkor lehet helyességében teljesen rendületlen, ha az annál megkívántató feltételek úgy az értelemre, valamint az értelemre vonatkozólag mindenkoron kellőleg érvényesülnek. Mert, mit érne bármily széleskörű ismeret, nagyfoku tudás akkor, hogyha mellőle az élet nemesítője, üdítője: az érzelem hiányoznék.

S vajjon léteznék-e széles e világon annyi gögös, irigy, képzsi, közömbös, önző, féltékenykedő, bosszuvágyó, kegyetlen, szélhámos, öngyilkos, erkölcstelen, hiú, alattomos, érzélgős, stb. egyén, hogyha az érzelmivilág helyes irányítására a jelenleginél hatványozottabb gondot fordítanánk? Bizony nem.

Mi itt tehát a teendő? Legeslegelsőb-

ben az, hogy a gyermek érzelmivilágát mindjárt kezdet kezdetétől fogva fejlesszük s céltudatosan irányítsuk.

Azonban e téren szerzett tapasztalatok bizonyítják, hogy a gyermek érzelmivilágának helyes irányítása nem éppen könnyű munka.

Mik lehetnek tehát azon irányelvek, melyek a gyermek érzelmivilága helyes irányításánál kellő érvénnyel s sziklaszilárd hitelességgel bírnak?

Ahhoz, hogy a gyermek érzelmivilágát helyesen fejlesszhessük s ezzel együtt irányíthassuk, szükségünk van elsősorban azon általános törvényekre, melyek egyrészt az egyén egész mivoltára, másrészt kizárólag érzelmivilágára általánosságban vonatkoznak. Ezek kivül teljesen tisztában kell lennünk a nevelendő egyén úgy testi, valamint lelkivilág állapotával, nyilvánulásainak területi körével, fejlődésével, másokétól való eltéréseivel, helyes esetleg félszeg irányával, hibáival, fejlődésének akadályaiival, az akadályok okaival s végül az irányítás számottevő feltételeivel s létező követelményeivel.

A gyermek érzelmivilágának mineműsége, területi köre, tevékenykedése stb. számtalan körülménytől függ. Azonban legfőképpen függ az átöröklés tulajdonságaitól s ezzel kapcsán a lélek és a szervezet állapotja jellegétől s a környezet hatásától.

Minél zsengebb és érzékenyebb a szervezet, annál fokozottabb az érzelmivilág egyes köreinek a nyilvánulása s szerepe. Mert tudvalevő, hogy az érzelmek keletkezésének egyik legszámottevőbb feltétele a szervezet különös érzékenységi foka. A gyermek szervezete sokkal zsengebb s ezzel együtt érzékenyebb, mint a felnőtté, mi maga után vonja az érzelmivilág egyes köreinek nagyok tevékenységét s vezérlő szerepét. A gyermek egész mivoltát bizonyos ideig nagyjára csak érzelmei vezérlik s kormányozzák. Később a szervezet erősbö-

désével az érzelmek hatalma mindinkább csökken s főszerepük mellékszereppé süllyed. Az érzelmivilág tevékenységi körét nagyban befolyásolja a gyermek vérmérséklete. Mert kétségtelen, hogy más-más az érzelmek szerepe és mineműsége mondjuk a szangvinikus gyermeknél, mint a melanholikusnál s viszont más a cholericus, mint a phlegmatikus gyermeknél. Azonban általánosságban véve a gyermekek javarésze szangvinikus természetű; ume természet később, az ifju kor derekán nagyjára cholericussá válik.

Az érzelmivilág helyes irányításánál számba kell vennünk a gyermek korát, fajlettségét s nemét.

E helyütt mondanom se kell felán, hogy a gyermek érzelmivilága a koraal egyre változik.

Egyes rénykedési körei teljesen el-el-tűnedeznek s helyükbe újak, az előbbiektől többé-kevésbé elütő szinezetűek merülnek felszínre; mások ismét alapjukban megizmosodnak; avagy bizonyos mértékig lefokozódnak.

Ami pedig az érzelmivilágnál szereplő gyermek nemét illeti; arra nézve röviden megjegyezhetjük, hogy a leányok a természetől gazdagabb s nemesebb érzelmivilággal vannak felruházva, mint a fiúk, mi az irányításnál különösképpen figyelembe vevendő. Az irányítás helyessége magába zárja az érzelmivilág alapos ismeretét is, mert enélkül a szóban forgó munka teljesen meddőnek bizonyulna.

Ez alkalommal nem terjeszkedünk ki az érzelmivilág minden egyes körére s mineműségére, csak közbevetőleg említjük, hogy maguk az érzelmek lehetnek s kellemesek és kellemetlenek. Mint a kellemes úgy a kellemetlen érzelmek lehetnek vagy értelmiek, vagy pedig érzékiek.

A fejlődésán törvénye bizonyítja, hogy a gyermek érzelmivilágának valamennyi kö-

T A R C A.

Tudom . . . .

Tudom, hogy minden ébredéskor
Imára kulesolód kezéd
Hogy ne kísértsen az emlékezet . . .

Tudom, hogy napközben is százszor
Eszedbe jut az édes mult
Szerelmünk forró vallomása
Az esküvés mely eskőba falt
A csókok szilaj üdvösséges láza
Az ölelések békítő varázsa
S egy leány hangos, boldog sikoltása
Mikor zokogva válladra borult.

Tudom azt is, hogy minden este
Mielőtt lelked elpihenne
Megint csak én . . . csak én vagyok eszedbe
És mohó vágyak kinjótól gyötörve
Előveszed a képmet
Amely vidáman rád nevet
Elúezed hosszan, meghatottan
Míg nedves lesz a két szemed
Gyönyörű könnyek meleg árja
Homályt borít a kis szobára
És belevész a környezet
Látomásos szellemárnya
Csalódások halálvágya
Vad birokra két veled.
. . . . De meglebben az Álomtündér szárcnya
Hogy jótékony mámorral lezárja
A reszkető fáradt szempillákat
S most egyszerre ig'zö káprázat
Ontja fényét rideg nyoszolyádra.

Olyan, mint a tavasz verőfénye
Mútha újra tavasznyitás lenne
Sugárzó, lombos, dalos kikelet
Pászitok ólén ibolyák között
Járnék merengve teveled,
Aranysszu hajam veri a vállam

Karomra fűzve kalapom
Kék szalagjából bilincset kötök
S kezre lágyan ráfonom
A szemem ragyog, az ajkam nevet :
Rab lettél édes, az én rabom !

S te hódolattal letérdelsz elé
Úgy teszed össze két kezed
Az arcod meleg, hangod remeg :
— Örökre rabszolgád leszek !

De oda a tavasz a forróház
Reményeinkből nem lett nász
A gyönyör azé, ki álmat lát
Álmodj tovább ! . . . Jó éjszakát !

Zalay Maa

Audiencián.

Irta : Fehér Jenő.

A miniszter várótermében mintegy harminczan letek a perczet, hogy ő excellenziája legmagasabb színe elé kerülhessenek. Többnyire tanárok, tanítónők, akik személyes bemutatkozás révén gyorsabb előmenetelt, legrosszabb esetben áthelyezést reméltek, itt-ott egy pap, aki lila színű czingulusán babrált és leghebb vágya az volt, hogy olvasó- vagy éneklő-kanonokká lehessen. Az egyik közülök most felkelt a puhára párnázott bérpamlagról és kisé tánczó léptekkel odalejtett a titkár asztalához.

— Sokáig késik öngyméltósága — mondotta panaszos hangon — már félegyre jár az idő, holott az audiencia tizenkét órára van kitűzve.

— A kegyelmes úr valószínűleg a parlamentben van elfoglalva — felelt a titkár,

miközben szemeivel átfutott a kihallgatásra jelentkezettek névsorán.

E pillanatban megszólalt a villamos csengő, melynek hangjára a titkár felugrott a székeről.

— Pardon, — mondá — az államtitkár ur hivat.

Azzal kirohant.

Pár percz múlva újra megjelent a teremben és fenhangon mondá :

— A kegyelmes ur, parlamenti elfogaltsága miatt ma nem tarthatja meg személyesen az audienciát. Helyette az államtitkár ur fogja önöket fogadni.

A kijelentése sokan ajkbigyesztéssel feleltek.

— Aki a kegyelmes ur személyéhez bármi okból ragaszkodnának, tolytatta a titkár — sziveskedjenek a legközelebbi audienciához jelentkezni és a mai listáról magukat töröltetni.

A listáról több mint a fele a jelentkezetteknek törölte a nevét és távozott.

Alighogy elmentek, megnyílt az egyik ajtó és az államtitkár lépett be rajta. A nélkül, hogy ügyet vetett volna a hajlongásokra, keresztül sietett a várótermen és benyitott a fogadószobába, melynek ajtaját behuzta maga után.

A titkár még egyet-mást javitgatott a listán, azután felkelt, hogy bevigye az írást az államtitkárnak.

— Bocsnat, titkár ur, egy szóra !

Egy fiatal nő ajkáról hangzottak e szavak. A titkár megállt és szemügyre vette

rét magával hozza a világra. A létező érzelmek közötti különbség csak az, hogy a gyermek egyes érzelmei korábban, mások ismét később lépnek cselekvés terére. A gyermek érzelmei között találunk olyanokat, melyek kizárólag maguktól támadnak s olyanokat is, melyek szunnyadó állapotban vannak; tehát bizonyos keltő erőre utalnak, hogy életműködésüket megkezdhessék.

Az előbbi csoportba tartoznak az u. n. elemi érzelmek; az utóbbiba főleg azok, melyek a gondolkodással és az akarattal kapcsolatosak.

A gyermek legeslegeisebb érzelmei az elemi érzelmek. Ezek magukba zárják az u. n. azonossági, különbségi, játék s a felismeréssel társuló érzelmeket. Az u. n. magasabbfokú érzelmek, mint pl. az értelmiek és az akaratiak, az egykéreg és az idegrendszer fejlődésével párhuzamosan haladnak s gyarapodnak.

A gyermeknél sokszor nyilvánulnak az u. n. határozatlan érzelmek is.

Az érzelmek keletkezési időpontja korántsem azonos minden egyes gyermeknél. Rendületlen összefüggésben van egyrészt a gyermek testi és szellemi állapotával, fejlettségével, másrészt a külsővilág hatásainak minőségével s mennyiségével.

A szülőnek s a nevelőnek ismernie kell azt a mozzanatot, mellynél az egyes érzelmek irányítása kezdődik. Sőt azonkívül ismernie kell a fejlesztés terjedelmi körét és az érzelmeknek abba való észszerű beillesztését is.

Mert helytelenségeket követne el akkor, ha az irányítás eszközeiül olyanokat választana, melyek az egyes érzelmeknek: pl. az irigységnek, a dühnek; a nagyfokú félelemnek, stb. tápot nyújtanának, vagy pedig pl. a hála, részvét, ragaszkodás, szemérmesség, stb. felkeltését s izmosodását csökkentenék.

Az előadottak nagy általánosságban

a nőt. Körülbelül harmincz éves lehetett. Kissé elvirult, de még mindig szép volt. Valamivel magasabb a közepesnél. Keresu termatén egyszerű fekete ruha feszült meg. A kalapjáról áttetsző lila fátyol hullott az arcára, amely zavarodottnak látszott amiatt, hogy a figyelemet magára irányította.

A titkár kérdőleg nézett rá. A nő közelebb lépett hozzá és halkabb hangon mondá:

— Szeretnék utolsóként maradni!

— Amint parancsolja! Szabad kérnem a nevét?

— Kardos Béláné.

Megkezdődött a kihallgatás. Alig egy-két percig tartott mindenik. Egyik a másik kezébe adta a kilincset. Félkettő tájban a titkár végre Kardos Béláné nevét hívta fel.

Kardosné fölkel, a nagy tükörben még igazgatott valamit a kalapján, szután benyitott a fogadószobába.

Az államtitkár a nagy íróasztal mellett állott és a belépőnek könnyed meghajlását fáradságos fejbiccentéssel viszonzta.

— Mivel lehetek szolgálatára, asszonyom?

— A férjem dolgában bátorodom méltóságod elé járulni . . .

— A férje tanár.

— Az alsószomolnokai gimnáziumban a magyar nyelv tanára és a legfőbb óhajlásom az, hogy a fővárosba kerüljön.

— Bajos, nagyon bajos . . . — morogta az államtitkár.

némi útbaigazítást nyújtanak a gyermek érzelmvilága helyes irányításában

Ez azonban édes-kevés ahhoz, hogy az érzelmvilág köréit helyesen fejleszthessük s irányíthassuk.

Ennek keresztülviteléhez minden egyes érzelmikör külön-külön való ismerete szükséges.

Szobolovszky István.

A kukorica művelésről.

A kukorica is azon növények közé tartozik, melyek fejlődésük alatt sok munkát kívánnak. Mivel a piaci árában lényegesebb emelkedés egyelőre nem várható, számottevő jövedelmet termeléséből csak úgy remélhetünk, ha az a drága művelésért nagy eredménnyel fizet.

Alább főbb vonásaiban ismertetni óhajtom azokat az eljárásokat, melyek alkalmazásával a termés fokozásához nagy mértékben hozzá járulunk.

E növény nem sikerülésének oka igen sokszor abban keresendő, hogy a földet alája ősszel nem szánják meg, csupán tavasszal közvetlen a vetés előtt. Pedig bármit termelünk is a kukorica előtt, áldásos lesz reá nézve az őszi szántás, mert a tél fagy átdolgozza a földet s azokat a tápláló anyagokat, a melyek még ősszel nem voltak a növény által felvehető állapotban — a kukorica már tavasszal hasznára fordítja.

Nagy termésekre csak ott lehet kilátás, a hol a föld jó erőben van, a miért is a friss istállótrágyázzát — bármilyen erős legyen is az — mindenkor meghálálja. Középkötött jó mélyrétegű telelvenyes agyag vagy vályogtalaj legalkalmasabb termelésre. Nagyon sovány, igen száraz vagy vizenyős földön csekély eredménnyel kell megelégednünk. Ha a kukorica alá télen át hordtuk ki a trágyát, akkor a tavasi szántást természetesen meg kell tennünk a trágya letakarítása czéljából. Nem kerülhető el a munka akkor sem, ha a téli sok hó nyomása, vagy a talaj kemény természete folytán annyira tömődött, hogy a porhanyítás után nagyon rögsz maradna a föld. Minden más esetben őrizkednünk kellene a tavasi szántástól, mert a munkával a nedves részek felszínre kerülnek s rohamo-

san száradnak ki. Homokos, könnyebb természetű földön a téli nedvesség megőrzésének módja az, hogy kora tavasszal a földet megboronáljuk s a vetés előtt közvetlen a porhanyítóval dolgozunk.

Vetésre legalkalmasabb idő április második fele, Sietni vele főléseges, mert a mag addig úgy sem kelhet ki, a míg csirázásához szükséges meleg nincs meg a földben; a hideg talajban veszteglő mag egy része megromlik s igen sok belőle a kártékony állatok martaléka lesz. Késői vetés ritkán szokott sikerülni, mert a május végén, június hónapban levő meleg időjárás a kellőleg meg nem erősödött növény károsodás nélkül nem állja ki. A kukoricánk sok fajtája van, a melyek közül annak a termelése mellett tanácsos maradni, mely vidékünk talaj és időjárásai viszonyait már megszokta s így termése biztos. Vetőmagul mindig a lelegejét használjuk. A teljesen érett legnagyobb és sűrű benőtt csövek két végéről a fejletlenebb szemeket külön morzsoljuk s csak a középen levőket hagyjuk magnak.

A vetés történhet fészekbe, eke után, zsínór mellett vagy sorba vetőgéppel. A fészekes vetés mag megtakarítását jár, de ha valami ok folytán hiányosan kel vagy kártékony bogarak kirágnak belőle, földünk fojtos marad, míg soros vetésnél a gazda nincs kitéve annak. Vetőgépeink tengeri vetésre könnyű szerrel átalakíthatók, ha a főléseges vetőszarkat leszedjük s az első kerekeket megfelelően kibuzuk.

A sorsávolság váltakozik a tengeri növényezés képest 40 centől 80 cm-ig. Viszonyaink között 60-70 cm. lesz a legmegfelelőbb és pedig kézi kapálással a kisebb, lókapával leendő megmunkálás mellett pedig a nagyobb sorsávolság. A mag 7-8 cm. mélyre kerüljön a föld alá.

Ha a vetés sorba történt a maggal túlságosan nem takaróskodtunk, igen célszerű lesz a tengeri föld megfogasolása, mihelyt a sorok meglátszanak.

Ha nem fogasolunk, akkor első munka a kapálás, melyhez hozzáfogunk, mihelyt a kukoricának 3-4 levele van. E munka végezhető kézi és lókapával. A napszámberék emelkedése rákényszeríti a kis és nagybirtokekat egyaránt arra, hogy lókapákat szereljen be. Ezzel a munka nem oly tökéletes, mint a kézi kapával, de sokkal olcsóbb azon esetben is, ha 5-6 sor kapálunk. Az újabb tapasztalatok azt mutatják, hogy minél többször bolygatjuk meg a földet, annál bővebb termésben lesz részünk. A lókapá munkáját szükséges lesz kiegészíteni azzal, hogy közvetlen a tövek mellett levő gyomokat kézzel kitépjük a ott a földet kézi kapával lazítjuk. Az első fogatos kapálásnál vigyázzunk arra, hogy a gyenge töveket meg ne vágossuk vagy földdel ne takaródjanak be. Mikor a kukorica arasznyira megnőtt, a töveket a sorban ki kell ritkítani egymástól 40-50 cm. távolságra. A ritkítás akkor van jól végezve, ha a főléseges tövek gyökereitől kijönnek s egy helyen csak egy szál kukorica marad. A ritkítást követi a második s ha az idő kedvez a gyomok fejlődésének — a harmadik kapálás és töltögetés vagyis a tövek felhuzogatása porhanyó földdel.

Az ország nagy részében felhagytak már a töltögetéssel, mert arról győződtek meg a gazdák, hogy a kukoricának hátrányára van azáltal, hogy vele a földet kiszárítjuk.

Ha földünk jó erőben van s az rendes művelést kapott, fejleszt abban a kukorica erős gyökereket, melyek megvédik a szél által való kidöntés ellen, minek folytán a töltögetés ebből a czélból fölöslegessé válik. A tapasztalat azt mutatja, hogy az csak nedves természetű talajban hasznos munka.

Nagyon helyesen tennék különösen kisgazdáink, ha próbát tennének a simaműveléssel s a termésben mutatkozó különbség megmutatná, hogy van-e nálunk szükség erre a költséges és lassu munkára.

Az ápoláshoz tartozik a fattyu hajtások eltávolítása. Ezek nagyon ritkán fejlődnek annyira, hogy csövet hozzanak s csak gyengítik azt a tövet, melynek aljából kinöttek.

Újabb időben a nagyobb gazdaságokban

Kardosné visszahajtotta a fátyolát. Az államtitkár arczán a megdöbbenés árnyéka suhant át. Fürkésző tekintettel nézte a szép vonásokat, amelyek mintha régi emlékeket ébresztettek volna fel benne.

— Régóta férjrel van?

— Tizenkét éve.

— A leányneve?

— Az vagyok, akinek méltóságod gondol: Vermes Ilona.

— Lám, lám . . . — mondá halk hangon az államtitkár, — nem akart feleségül jönni hozzám. Igaz, hogy akkor egészen kis hivatalnok voltam a tanfelügyelőségnél.

— Nagyon sokszor gondoltam azóta méltóságodra. De a jószágát nem akartam igénybe venni . . . Ma is abban a hiszemben voltam, hogy a miniszter ur elé kerülök és csak a véletlen . . .

— A véletlen hunczutkodott, ugye bár?

Kardosné mosolygott. Ez a mosoly éles vonalban kirajzolta azt a ránczot, amely a szeme szögletében eddig rejtve maradt.

Az államtitkár észrevette.

— Ami a kérését illeti, biztos ígéretet nem tehetek. Két-három év múlva . . . talán. A kérvényét mindenesetre hagyja itt . . .

Azzal biccentett a fejével. Kardosné meghajtotta magát. Zavarában alig találta meg a kilincset.

Mikor a lépcsőházba ért, a karmantyujából kivette a kis tükrét és belenézett. A szeme könnyelábadt és az egyik könnyecsepp ráhullott a kis tükörre.

a kukoriczát amerikai módon művelik. Fészekbe vetőgépek segítségével a magot oly módon juttatják a földbe, hogy kikelés után hossz- és kereszt irányban is lókapával munkálható.

A fejlődése alatt 5-6-szor megporhanyított földön 20-25 mázsa szemes termést is el tudnak érni, a mi mindenesetre megérdemli, hogy próbát tegyen vele, a kinek módjában van.

Kiszagádnak ezen művelési mód nehézségekre ütköznek, mert földjük keskeny, szalagalakú s így a keresztbe való kapálás lehetetlen.

Meg vagyok azonban győződve arról, hogy ha a kiszagdák sorba vetnek s a sorközöket 5-6-szor lókapával egy irányban megporhanyítják, töltőgetés mellőzésével az eddigieknél nagyobb termésekhez juthatnak.

Az elmondottakat összefoglalva a kukoriczából akkor remélhetünk nagy terméseket, ha a földet összel megsántítjuk, lehetőleg trágyázuk s fejlődése alatt kapálással a földet minél többször felporhanyítjuk.

Bence Imre.

A bars megyei gazdasági egyesület

folyó évi március hó 22-én Léván tartott igazgató választmányi gyűlésének jegyzőkönyve.

Jelenvoltak: Dombay Vilmos egyesületi elnök elnöksége alatt számos ig. választmányi tag s Levatic László titkár mint előadó.

A tejszövetkezeteknél adott kölcsön ügyében a titkár előadja, hogy a tejszövetkezetek kérelmezik a kölcsönökhöz az év végén való esedékességüknek kitolását azon indoklással, hogy reményük van az ideig az adósságaikat az egylet pénztárába lefizetni, s így megmenekülnek új kölcsönöktől, s hálás szívvel gondolnak és fognak gondolni a gazd. egyletre, mely őket segített a megállapításban.

Miután titkár a kölcsönök bonítását előrendelnék, a váltókat és ezekhez adott nyilatkozatokat megfelelőeknek, kifogástalanoknak értékíti, ennél fogva a közgyűlés megadja a meghosszabbított 1908 év december hó 31-ig mint végső terminusig s erről a vámosladányi, barsrendri, garamdamási és garamlöki tejszövetkezetek értesítendők.

Tenyészikavásár községek részére.

Hosszabb beható eszmecsere alapján, a melyben a jelenlegi állattenyésztési felügyelői kirendeltség birkavásárlási is bírálat tárgyát képeztek, ezen kérdéssel kapcsolatosan, miután a bizottságok által tenyésztésre alkalmasnak talál: bikákra, dacára, hogy a községek azokat megvásárolták, kedvezményt íránt folyamodtak, kedvezményt nem adott, tehát az államsegélytől elestek, nem tartja a választmány a kirendeltség működését homogenának; reményli, hogy ily esetek felmerülni ezután már nem fognak, mert így illororussá válnék az apaállatokat vizsgáló bizottságok engedélyezési joga, ha engedéllyel ellátott bikákat a kirendeltség a kedvezményt kért községek állam segélyében nem reszesíti.

A birkavásár megtartását a köztenyésztés érdeke kívánja.

A birkavásár Nagy Kélnán tartandó meg, csupán köztenyésztésre alkalmas engedéllyel ellátott bikákra és kiváló tenyésztésből származó fajta egyedekre. — Az idő megállapítása az elnökségre bízatik.

Szorb kereskedelmi szerződés.

Ezen nagyon fontos tárgyban a titkár előadja, hogy az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület átírt ezen ügyben, felhíva figyelmünket a szerződés káros mivoltára, s ez irányban teendő erélyes actio.

Felmenti, hogy a szerződés az élő állat-behozatalt megtiltja, de levágott állapotban 35 000 drb. ökr és 70 000 drb. sertés behozatalát megengedi.

Ezen hus mennyiség mindenesetre versenyt fog csinálni, az állatárakat csökkenteni fogja. Eddig sovány sertést és marhát küldött be, ezental kihízott állapotban fogja elküldeni, tehát körül-belül annyit hus fog bejönni, mint az előtt. További veszedelem, hogy a külügyminiszter Romániával és Bulgáriával is óhajt szerződést kötni hasonlóan, a mikor Törökország és Oroszország

állati termékeinek becsempézése ezen országokon keresztül keleti marhavész és ragályos tüdőbőb fellépését vonhatja maga után.

Indítványozza felírni a kormányhoz, hogy a szerb szerződés állati termékek behozatala miatt sem felel meg, s más államoknak ily kedvezmény megadást szintén perhoreoskáljuk. Felírni a megyebeli országgyűlési képviselőkhöz, hogy a szerb szerződés említett szakaszait ne tegyék magukév, s ellene szavazzanak.

A földművelésügyi miniszterhez küldendő sürgöny szövege: „Szerbiából behozandó hus, szarvasmarha és sertés tenyészésünk fejlődését lehetetlenné teszi, annak jelen szövegében parlamenti létrejöttétét méltóztatassék megakadályozni, mert így a régi mennyiségű hus be fog hozatni, Szerbiában hízlat jászágot fognak előállítani. Bulgáriából, Romániából egyáltalán semmiféle állati termék ne hozassék be, mert teljesen tönkre tenné az állattenyésztést a keleti marhavész és tüdőbőb miatt. A csempészet megállítására kérjük a határrendőrség szaporítását. — Az indítványok elfogadtattak.

A folyó ügyeknél bejelenti a titkár, hogy 500 koronát folyósított a garamvölgyi cukorgyár a b. kis gazdák cukorrépájának ellenőrzésére a mérlegelésnél. Örvendetes tudomásul szoiagál. —

A felvilékre tótul túló vándor gazd. szaktanári állás szervezéséhez 1600 kor. állami segélyt kérünk. Indítványozza előadó, hogy előzőleg határozza el a választmány egy havonként megjelenő gazd. lap kiadását „Barsi Gazda” címmel; melyet magáévá tesz elvileg a választmány, az elnök, Bence Imre, s a titkár bizatott meg annak gyakorlati kivitelének előmunkálataival és részletes jelentés tettel.

Miért mérge a dohány?

Általános a hit, hogy a nikotin a dohány mérgező hatásának az oka. A *The Lancet* című angol orvosi folyóirat — amint azt a gyógyyszerési hetilap közli, — megdönti azt a téves hitet és kimutatja, hogy a mi a dohányban mérge, az a rosszul működő kályhából már szomorúan ismert szén-gáz, szén-oxid. — Mint ott, a dohányzásnál is a tökéletlen égés miatt keletkezik ez a gáz. Kétségtelen, hogy a nikotin erős mérge és a dohánylevélben jelen van, de azt még sohasem lehetett kimutatni, hogy akkora mennyiségben jutna a dohányzó szájába, a mely mennyiségben már mérgező hatása. Bizonyos, hogy a mi a nikotin mérgezéséről beazélnak, az mind tűzás. Ellenben a tökéletlen égés folytán a dohányból aromás vegyületek keletkeznek, mindenféle olajgáz, a melyek egy némelyike mérge és sokkalta nagyobb mennyiségben keletkezik, mint a jelenlevő nikotin. Mennyiségükön fogva ezeknek van tehát mérgező hatásuk. Természetesen régen tudták már, hogy a dohányfüstben szén-oxid van, de erre a méregre nem voltak eddig figyelemmel. Azután még a tüneteit is a nikotin rovására lehetett írni, mert teljesen azonos fiziológiai hatásuk van, tudniillik szédülés, reszketés, benulás, vérkeringési és idegműködési zavar, lassu érveréssel. A szervezet pedig roppant gyorsan veszi föl a szén-oxidot belélegzés után, a mi állandó dohányzásnál a fejlődő mérgezési tüneteket megmagyarázza. Egyetlen uncia (35 gram) szivaralkatjában vagy pipában elszitt dohányból tíz centiliter szén-oxid keletkezik és csak elenyészően kevesebb nikotin, s így az említett mérgezési tüneteket teljes joggal lehet a szén-gáz rovására írni. Ezt a hipotézist különben kísérletileg is sikerült beigazolni. Ugyanis egy dohányzó férfi szájából néhány cepp vért szivattak ki, miután néhány szippantás dohányfüstöt szitt volna. Azért vízben higitották és a kísérlet során az teljesen a szén-gázmérgezésre karakterisztikus elváltozás mutatott. Spektroszkopon is ki lehet mutatni a mérge jelenlétét a vérben. Szivar vagy pipafüst: ugyanolyan hatású volt; míg a cigarettáé ezeknél erősebben reagált a kémiszerré. Ezt azzal lehet megmagyarázni, hogy a cigarettából nagyobb mennyiségű füstöt szivnak egyszerre.

Y.

Különfélék.

— **Április 11-e.** Tegnap ünnepelték a hivatalok és az iskolák a hivatalos nemzeti ünnepet. Reggel 8 órakor a plebánia templomban ünnepélyes istentisztelet volt, melyen megjelentek a honvéd tisztikar tagjai s a hivatalok képviselői. — Délután 10 órakor a k. r. főgimnáziumban ünnepély volt, mely a szózat-tal kezdődött, azután Rohonyi Ozkár VIII. o. t. szavalt a *Régi könyve* című költeményt, majd Szabó Rezső főgimnáziumi tanár mondott ünnepi beszédet, mely után Farkas Imre VI. o. t. szavalt a *Petőfi Hortobágyon* című melodráma szövegét Frecska I. VI. o. t. zongorakisérete mellett; az ünnepélyt a himnusz-szal fejezték be. — Az áll. tanítóképzőben délelőtt 1/2, 10 órakor volt rövid iskolai ünnepély. A himnusz elénkése után Köveskúti Jenő igazgató mondott ünnepi beszédet, melynek végétével a növendékek a *Szózat*-ot énekeltek.

— **Casino estély.** A Lévai Casino f. hó 20-án husvét hétfőjén saját helyiségeiben táncestélyt rendez. Kezdeté este 8 1/2 órakor. A tagok vendégeit is szivesen látja a vigalmi bizottság.

— **Az utolsó ismeretterjesztő előadás** volt folyó hó 5-én a Kath. Körben. A Kör elnöke, Báthy László prépost plebános tartott előadást a villamosságról. Az előadás, nemcsak hogy a legnagyobb fokban érdekes, de valóban ismeretterjesztő is volt. A természeténél fogva nehéz tárgy egészen világossá vált a kitünő előadás által, annál is inkább, mert minden tényt kísérleti uton szemléltetett. Végül ismertette a különböző világító testeket, ezeknek gyakorlati oldalait. Az előadás után Tóth Jolánka szavalt a *Melyiket?* című gyönyörű költeményt szépen átérzett előadással; betejezésül Csuvára Gizi és Bartos Mariska egy remek kettős dalt énekeltek Tokody István zongorakisérete mellett. Az elnök azzal fejezte be az utolsó ismeretterjesztő előadást, hogy a közönség elreklődése bátorítja fel arra, hogy ezen előadások a jövőben megismételtessenek. Csakugyan az érdeklődés minden előadás után nagyobb lett, az utolsó alkalommal a helyiség már nagyon szűknek bizonyult.

— **A Lévai járás jegyzői kara** Nagysallón április 4-én tartott alakuló közgyűlésén megalkotta járási egyletét. — Ezen egylet megalakítását alkalomszerűen teszi a közigazgatás ügymenetében észlelhető nagyfokú átalakulás, s ezzel kapcsolatban az ügyek egyöntetű intézése. — E cél érdekében csbjából az egylet negyedévenként tanulmányi összejöveteleket tart, melyen az újabb szakbavágo ügyekről tanácskozik, s megállapítja az egyöntetű eljárást. Kimondott a Kollegialis viszony ápolása, különös támogatás, mely szinte egyik főköleke annak, hogy a járás községekben az ügymenet gyorsítsa. — Tisztikarát következőleg alakította meg: Elnöké *Szedlacsek János*, alelnöké *Lipcssey Albint*, jegyzővé *Akossy Árpádot*, pénztárnokká *Görög Ferencet* egyhangulag magválasztotta.

— **A magyar nyelvismeret terjesztése** csbjából a közoktatásügyi miniszter néhány heti külön tanfolyamot rendelt az áll. tanítóképzőben, melyeken a tanítójelöltek azt tanulják, hogyan kell idegen ajku iskolákban a magyar nyelvet tanítani. A lévai tanítóképzőben *Svarha József* tanár, a gyakorló iskola vezetője bizatott meg a tanfolyam megtartásával. E célból az elméleti előadásokon kívül a tanítójelöltek közvetlen gyakorlati ismeretet is szereztek. Ugyanis négy ízben — hetenként minden szombat délután — Dobóberakalja községből egy tucat tót ajku fucska jött be a tanítóképzőbe *Nyitrai János* tanító és két tanítónövendék felügyelete alatt. Ezen kis tót fukkkal *Svarha József* tanár végzett tanítást a IV. éves tanítójelöltek előtt, különböző iskolai tárgyakból, egészen és tisztán magyar nyelven. E tanításból kitünt,

mily meglepő eredménnyel megy a magyar nyelv-tanítás a kellő módszer, különösen a közvetlen szemléltető, cselekedtető mód alkalmazásával. Első ízben oly apró tót gyermekecskék jöttek, akik még nem is jártak iskolába, tehát egy szót sem tudtak magyarul. Megkérdezte nevüket, kissé nehezen ment eleinte, mert a kis vadkök nagyon el voltak fogulva, de csakhamar megértették és az otthon nem tapasztalt jó bánásmód nekibátorította őket. Hamar megismerkedtek a cukorral, meg hogy az jó, a tanító bácsi is jó, mert cukrot ad. Majd játéka elegeyodott velük. Vidáman kapkodták a lapdát, magyarul szólva egymásnak: *add ide Jóska, add ide Janci.* A további alkalmakkor első, második és harmadosztályos kis fiúk jöttek be, s nemcsak hogy egy óra alatt egy csomó fogalomnak magyar nevét tanulták meg jászva, de ugyanekkor szabatos tárgyi ismereteket is szereztek. Foglalkozás közben szép kis magyar dalt tanultak, nyomban el is énekeltek. Az eredmény igazolta, hogy az idegen nyelv teljesen mellőzhető, sőt csakis úgy lehet jó és biztos eredménnyel tanítani a magyar nyelvet, ha a nemzetiségi nyelvet egyáltalán — egyetlen szóban sem — használjuk tanítás közben. A kis próba-tanítványok egyébiránt igen jól érezték magukat Léván, megtömték a zsebeit cukorral, apró játékszerrel, tanítás után pedig jó édes kávé és süteményt kaptak.

— **Uj ipartörvény.** A most megjelent új ipartörvény-javaslat tervezője: *Faragó Sámuel* iparkamarai tag a helybeli tüzoltó egyesületnek a várósház nagytermében ma délután megtartandó közgyűlése után délután négy órakor fogja az érdeklődőkkel megismertetni.

— **Perron-jegyek.** Az állomási főnökség a következő figyelemztetés közlésére kért fel bennünket: A mennyiben az utóbbi időben ismételtelen rendeletet kapunk felsőbbbségünktől, hogy a pályaudvar belépő (perron) jegyek megvételére kötelezzük az utazó közönséget, tisztelettel felkérem az összes tisztelt utazó közönséget, hogy az Üzletszabályzat 21. §. 7-ik pontja értelmében, úgy a várótermekbe, mint pedig a perronra lépésük alkalmával a szükséges belépő-jegyeket a személy pénztárnál megváltani sziveskedjenek; egyben ugyancsak kérem a t. utazó közönséget, hogy a magasabb osztályú várótermeket, alacsonyabb osztályú menetjegyekkel ne használják.

— **A Balassagyarmati Dalegylet** a napokban tartotta évi rendes közgyűlését, s ez alkalommal a múlt évi működéséről egy nyomatott füzetben számolt be, melyet mi is megkaptunk. Ezen dalegylet egyike a legjobban szervezetteknek, újabb országos hírűvé vált. A múlt évben tartott egri országos dalár-versenyen, ahol az országunk negyvenégy dalárdája küzdött a babérrért, a második csoportbeli versenyzők közül a balassagyarmatiak kaptak az első díjat, karnagyuk pedig külön kitüntetésben részesült. A város akkoriban fényes óvációban részesítette a hazatérő győzteseket. Ebből a győzelmi örömből nekünk, lévaiaknak is van részünk. Ugyanis, hogy a b.-gyarmati daloskör oly kitűnővé lett, az karnagyának, *Erdélyi (Eder) Józsefnek* érdeme, aki már 10 éve vezeti az ottani daloskört kiváló szakértelemmel és tudással. *Erdélyi* karnagy lévai fia, a lévai áll. tanítókepzőben végzte tanulmányait, s a kántortanító bold. *Richter* Ferenctől tanulta, akinek később jobbkezévé vált. — Hogy milyen virágzó a b.-gyarmati dalegylet, bizonyítja az, hogy saját lövedelméből 1628 K. 50 fillért fordított nemzeti kulturális célokra, amellel, hogy maga az egylet virágzó anyagi helyzetben van. — Volt nekünk is Léván jó dalegyletünk, de vajmi sovány támogatásban részesült, végre is megölte a társadalom — közönye.

— **Az erkölcsök nagymérvű durvulásáról** tanuskodik az a brutalitás, melyet a muzslai (Eszergom m.) legények követtek el a napokban. *Zlatnyánszky* János szentszéki tanácsos, muzslai plébános, aki azelőtt Ujbarson lelkesedett, március 29-én, vasárnap este 9 óra körül hivatalos ügyben

kántortanítójánál járván, visszajövet figyelemztette a legényeket, hogy míg a többi hívek a Kálváriát járva, bánatos szívvel énekelik: „Keresztények sirjatok“, ők torluk szakadtól ne ordítsanak. Indította őt saját jóérzésén kívül az is, hogy a járási főszolgabíró már a multban felhívta a kerületi papságot, hogy karöltve a világi hatósággal, az ő morális eszközeivel is hasonlóan, hogy népünk eldurvulásának gátat vethessünk. S mi történt? Ugy 10 óra tájban az éjjeli őr eszméletlenül, vérbeborult arccal, összefáradva, a földön elterülve találta meg a plébánost az utcán. — A brutális tetten a lakosság jó érzesű része rendkívül felháborodott, mert a jólelkű, közszeretettel álló ősz plébános majdnem áldozata lett a vadágnak. A kerületi papság pedig kérelmet utazott a muzslai főbíróhoz, hogy a korcsmai szabályrendeletet szigorú betartását ellenőrizze, mert csak ez vehet gátat az erkölcsök ilyetén eldurvulásának.

— **Az ághói gazdakör** értékes felszereléshez jutott. A mult télen ugyanis a földművelésügyi kormány kosárfonó tanfolyamot rendezett *Ághón*; a helyi híres kosárfonó iskolából volt ott egy kosárfonó, az tanította az ághókat. Most *Bence Imre* gazd. szaktanár fölterjesztése és kérelme következtében a tanfolyam teljes felszerelését, a kész kosarakat, eszközöket stb. a földművelésügyi miniszter az ághói gazdakörnek engedte át.

— **Amerikában nincs munka** A munkanélküliség Amerikában nem hogy csökkenne, de fokozódik. Százerek járnak fel s alá éhen az amerikai nagy városok utcáin és kiabálnak kenyér után. Ez talán le fogja lohasztani a kivándorlást vágyat, mert amint a beavatottak mondják, ezen állapot évekig fog tartani. Újban az amerikai közbányok egyszerre elbocsátották összes munkásait, és azt követelik ezeztől, hogy ocsóbbért dolgozzanak. Ezzel rohamosan fognak csökkenni az eddigi magas munkabérek. Ily körülmények között igazán senkire sem lehet kíváncsi a kivándorlás, csak a lelketlen kivándorlásti ügynökökre, akik még most is csábítják az embereket kifelé; hogy azután ott éhen halnak, azzal a hiénáknak már nem törődnek.

— **Tanfolyam lelkesek és tanítók részére.** *Darányi* Igazg. Földművelésügyi miniszter 8 napig tartó kurzust rendez a lelkesek és tanítók számára, ahol azok a vaden termő gyógynövényeket megismerhetik és elsajátíthatják az azok kezelését, értékesítését. A tanfolyam a kolozsvári gazd. akadémián július 27-én kezdődik. A kérvényeket április 30-án lehet beadni a kolozsvári gazd. akadémián igazgatóságához, de a földművelésügyi miniszterhez címzendők. A tanfolyamon résztvevők teljes ellátást és 64 kor. utjátalányt kapnak. Nem szükséges kiemelniük, hogy a nép anyagi jólétét csak emelni fogja ez a tanfolyam.

— **Dr. Ruffy Pál min. tanácsos** a *Gyermekmenhely* ügyében ma délutánra kitűzött előadását más alkalomra volt kénytelen elhalasztani, mert sürgős hivatali teendői másfelé szólították.

— **Kedvezmény a tartalékosok és póttartalékosoknak.** A honvédelmi miniszterem által újabb kiadott rendelet értelmében a tartalékosok és póttartalékosok fegyvergyakorlatra azon időben hivandók be, a mely időre vala behívásukat maguk kéri, vagyis kérvényükben megjelölhetik az időt, amikor rájuk nézve legkevésbé káros a fegyvergyakorlatra való bevonulás.

— **Számok az elemi iskoláról.** Mostanában egy statisztika jelent meg az ország népoktatásáról. Ebből a könyvből olvassuk a következőket: Kerény községben egy tanító egy szobában tanít 148, egy másik 158, egy harmadik 162 tanuló. A zalamegyei Salmavárközségben 200, Andric községben 207, Kéthely községben 268 tanuló „tanít“ egy tanító. Jász Szent-Andráson az érseki fenntartás alatt álló iskolában egy tanító 275 tanuló kénytelen tanítani. Magyarországon van 16,150 elemi iskola, ebből 11,360-ban egy osztályos tanítják a tanulókat. Az összes iskolába jár 2,462,000 tanuló, tehát egy tanítóra esik 149 tanuló. Ezzel szemben Finnországban 62, Bulgáriában 64 tanuló esik egy tanítóra.

Tanköteles gyermek van Magyarországon 3,125,121, ebből 655,600 egyáltalában nem jár iskolába. Anglia 67 koronát, Amerika 59 koronát, Németország 47, Belgium 34, Olaszország 24 koronát költ átlag évente egy elemi iskolás gyermek oktatására. Magyarországon csak 10 kor. 4 fillért költ egy-egy tanulóra elemi ismereteire.

— **Aratási szabadság a katonáknak.** A hadügyminiszter elrendelte, hogy az aratás idejére az összes ezredesnél a lo-gényágnak földmíveléssel foglalkozó része próbaképpen az évben három hétre szabadságot kassék.

— **Megszűnnek a közbirtokosságok.** Az igazságügyminiszterem jelenleg azzal a tervvel foglalkozik, hogy a közbirtokossági, vot urbénes és hasonló jellegű erdő legelő és bányaközösségekben lévő osztatlan illetőségek vagy arányjogok összevásárlásánál előforduló visszaélések miatt eme közösségek jogviszonyait a törvényhozás úján, új jogalapon rendezze. E miatt nemrégiben a miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, hogy a területén lévő birtokközösségeket irassák össze és azok viszonyairól tegyenek jelentést.

— **A gazdák szőlőkaró szükséglete.** Tavasz tájt még mindig sok gondot okoz a gazdáknak az a sűrűmenny, hogy szőlőkaró szükségleteiket csak nagy ügyfél bajjal tudják beszerezni. A földművelésügyi miniszter évek óta azzal jár a gazdák kezére, hogy az állami erdőkben milliószámra készített a szőlőkarót s ezenkívül ebben az évben felhívta a magánosokat, hogy amennyiben szőlőkaró-készletük volna, jelentsek be hozzá az eladási árral együtt. A földművelésügyi miniszter felhívására igen sok erdőgazdaság beküldte szőlőkaró készletének adatait s erről a minisztérium kimutatást szerkesztett. A földművelésügyi miniszter az ekként elkészített kimutatást készséggel becsapítja a gazdaközönség rendelkezésére s azokért legegyszerűbb ahhoz a szőlészeti és borászati felügyelőséghez írni, amelyhez az illető gazda legközelebb lakik.

— **A költöző madarak érkezése.** A víziszárnyasok és gázlok egyrésze már megérkezett s a mint földmészlik s idő, pár nap alatt itt lesznek az éneklő madarak is, melyek védelmi szempontból különös figyelmet érdemelnek. Az erdők, mezők dalos szárnyasai tulajdon részben kizárólag rovar taplélakkal ének s mérhetyen mennyiségben fogyasztják a hernyókat, kártékony rovarokat, fergeket s mint ilyenek megbecsülhetetlen hasznos szolgálatot teljesítenek. Amint a rügyek kiféslenek, csakhamar kezdetet vesz, a fészekrakás. A legtöbb madár tavasztól a nyár végéig legalább háromszor költ nálunk. Ez idő alatt különösen ólomalma veendő, mert a fészeklése ideje alatt jut az ember legkönyvebben a szárazgások közlébe s ez idő alatt okoznak a fészekrakók legnagyobb pusztítást a hasznosabb madarak családjában. Ilyenkor a leghelyénvalóbb a lelkesek, tanítók jó akarata, emberséges szeretettel áthatott értelme a köznéphez és a tanulóifjúságnak; Ilyenkor kell a hatóságoknak közgeikeket többszörösen figyelmeztetni az törvényre s a törvényes erővel bíró rendeletekre, melyek a madárvédelemről szólnak, mert a szigorú ellenőrzés ilyenkor jár legnagyobb haszonnal.

— **Lopás. Kaucsár** Gyula lévai illetőségű utazó zsebtolvaj, a folyó hó 4-én az „Oroszlán“ fogadóban éjjelre szobát vett s hogy fel ne tűnjék, nevét *Vosztri* E. emér budapesti műlakatosnak írta be. Másnap délben a fogadóval kapcsolatos kis-korcsmába tért, hol ebédet rendelt. Midőn azt elfogyasztotta, fizetést is távozott. Később a kis korcsmában alkalmazott *Vörös* Bertalan pincér a szekrényben egy pohárba elhelyezve volt váltó pénzét keresvén, nem találta s minthogy az időben helyiségében — a fogadóban szállva volt fiatal emberen kívül más nem volt; tehát pénzének ellopásával csak is azt gyanúsította. Eme gyanúját *Zilay* Sándor rendőrrel közölte, ki is az utcán a neki megmutatott fiatal embert *Kaucsár* Gyulában felismerén, bekísért. Itt a lopást tagadta, de hogy kellemetlenség ne legyen, zsebéből 10 koronát kivéve, azzal adta az *Vörös* Bertalannak, hogy fogja ki abból 9 korona követelését, mert ugymond, ily összegért nem akar fogva lenni. Később, midőn jegyzőkönyvi kihallgatása eszközöltött, örült szimutált, magát *gróf Feste-tichnek* vallotta, ki milliókkal rendelkezik s Lévára azért küldte, hogy a megyeháza felépítse a szegényekkel jót tegyen.

Számulolásának azonban a rendőrség fel nem ült s két nap mulva kiábrándulván, beismerte, hogy bizony ő nem gróf *Festetich*, hanem *Kaucsár Gyula*, kit ezután megbüntetésére végezt a rendőrség a lévai kir. járásbírósnak adott át.

— **Gyilkossági kísérlet.** Még február havában történt, hogy id. *Balázs Lajos* nagyodi lakos szobájába belöttek, s a golyó *Balásznak* a fejét horzsolta, erős vérzést okozva. A múlt héten a csendőrség ifj. *Balázs Lajost*, ennek feleségét és *Domány András* nagyodi lakosokat bekísérte a lévai járásbíróshoz, mert holmi mendemondák folytán gyanu merült fel nevezettek ellen, mintha ők követnék volna el a merényletet; a fiu családja különben is haragos viszonyban áll a vele egy házban lakó apjával. *Csepány albiró* kihallgatta a gyanúsítottakat, ezek tagadták a dolgot, s mivel elfogadható bizonyíték ellenük nem merült fel, szabadlábra helyezték.

— **Rabló csemete.** *Horváth Gáspár* lévai lakos, folyó év január hó 21-én szóbeli bejelentést tett arról, hogy előtte való nap éjjeli 11 óratájt, midőn a kávéházából haza felé ballagott, elébe állt egy kisfiú s arra kérte, hogy egy koronát váltson fel. — Bár először vonakodott, de mert a fiu többször bizalom keltőleg kérte, tehát megállt. zsebéből erszényét kivéve, kinyitotta, hogy abból a korona értéknek megfelelő filléreket kivége. A fiu erre hirtelen az erszény után kapott, azt kezéből kiragadta s 20 korona tartalmával együtt elmenekült. A jelentés után a nyomozás azonnal folyamatba tételt, de a tettést, — tekintve, hogy paaszos arra nézve kellő felvilágosítást adni nem tudott, — kipuhatolni nem sikerült. Folyó hó 11-én a panaszos ismét bejelentette, hogy tudomására jutott, miszerint *Sindler Lajos*, rovott multu fiu — *Várali János* oszmadia segéd előtt oly nyilatkozatot tett, hogy neki már sikerült egy férfiól — midőn az ittas volt, — pénzt elcsenni. Ezen alapon a nyomozás újból megindítatott és *Sindler Lajos* vallomása alapján sikerült a tettést *Fábián József* vaskereskedő tanonc, 15 éves büntetett előéletű fiu személyében elfogni, ki bekészítések a torhőre rótt cselekmény elkövetését tagadta, de midőn *Sebo István* nyomdász tanonc, — kinek a tett elkövetése után három hétre előcsékedt, — szemébe mondotta előtte tett nyilatkozatát, a rablást beismerte, csupán azt hozta fel mentéséül, hogy *Kaucsár Gyula* utazó zsebtolvaj hasonló cselekményének előtte történt elbeszélése folytán jutott eszébe eme merénylet elkövetése. A rossz utra tett fiu a kir. ügyészséghez feljelentett.

— **Vásár.** Léván a folyó évi április hó 6-án megtartott állatvásárra felhajtott szarvasmarha 1892 drb; ló: 2049 drb; juh: 280 drb; sertés: 189 drb; kecske: 11 drb; összesen: 4421 drb. Ezekből eladatott szarvasmarha 523 drb; ló: 192 drb; juh: 102 drb; sertés: 112 drb; kecske: 3 drb; összesen 932 drb.

Hivatalos közlemény.

2165/1908 szám.

Hirdetmény.

A Podluzsanka és Szikince-völgyi patak szabályozásának engedélyezése tárgyában 2466/908 számú alispáni határozatban foglalt feltételek folyó évi április hó 12-ik napjától kezdve április hó 29-ig napjáiig beszárólóg a városi kiadó hivatalban közszemlére vannak kitéve, ahol szokot az érdekelte birtokosok naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetik s netaláni felebezéseiket az értesítéstől számított 15 nap alatt Barsvármegye alispáni hivatalához benyújthatják.

Megjegyeztetvén, hogy ezen feltételek 1—11 §. alatt foglaltak az alispáni határozat jogerőre emelkedése után kiadandó engedély okirat szó szerinti szövegét tartalmazzák.

Kelt Léván, 1908. évi április hó 11-ér.

Bécsogh Lajos
polgármester.

Közönség köréből.

Köszönetnyilvánítás.

A *Lévai Takarékpénztár* 50 koronát, a lévai *Takarék és Hitelintézet* pedig 25 koronát voltak szivesek a lévai áll. tanítóképző ifj. segélyegyesületnek adományozni. Nagylelkű adományukért fogadják a jótékony intézetek ez uton is az egyesület hálás köszönetét.

Léva, 1908. ápr. 10.

Pazar Zoltán

az ifj. segítő-egyesület elnöke.

Köszönetnyilvánítás.

Nyári Ignáczné urasszony *Zselizről* nagyobb mennyiségű kékfestő kelmet, *Roxer János* ur pedig ismételtén fakanaalakot és egyéb konyhai fatárgyakat volt szives ártékesítés céljából adományozni.

Amidőn fentiek kézhezvételét nyilvánosan is van szerencsénk igazolni, fogadják a nemeslelkű emberbarátok kis árvánkkal érezett jó indulatúktól, hálás köszönetünket. Léva, márczius hó 31.

Leidenfrost Tódorné **Faragó Sámuel**
nögyel. tb. elnök nögyel. titkár.

Köszönetnyilvánítás.

A lévai *Takarékpenztár* részv. társ. igazgatósága 40 kor., a lévai *Takarék és Hitelintézet* részv. társ. igazgatósága 30 kor., a lévai *Kereskedelmi Bank* részv. társ. igazgatósága 20 kor. volt kegyes a lévai izr. nögyeletnek adományozni.

Leghálásabb köszönetünk mellett nyugtadjuk ez uton is fenti öszezegetek.

A lévai izr. nögyelet nevében.

Fenyvesi Károly **Weisz Mórné**
titkár. elnök.

Köszönetnyilvánítás.

Wertheimer Izidor ur gr. Szt. benedeki lakos egyletünk által istápolat szegényeink részére 19 száz burgonyát volt kegyes hozzáunk juttatni.

Leghálásabb köszönetünket nyilvánítjuk ez uton is ezen kegyes adományáért.

A lévai izr. nögyelet nevében.

Fenyvesi Károly **Weisz Mórné**
titkár. elnök.

Köszönetnyilvánítás.

A lévai Izr. Nögyelet és az Erzsébet Fillér egylet javára rendezett Cabaret estély tiszta jövedelméből az igen t. rendezőség egyletünknek 88 koronát volt kegyes juttatni, amit hálás köszönettel nyugtázzunk.

Liebermann Jakabné **Weisz Simonné**
elnök. pénztáros.

Köszönetnyilvánítás.

A *Kereskedelmi bank* Tek. Igazgatósága 20 koronát volt szives juttatni a lévai Erzsébet Filléregyesületnek, mely összeg átvetelét ezennel hálás köszönettel nyugtázzuk.

Liebermann Jakabné **Weisz Simonné**
elnök. pénztáros.

Nyilvános nyugtázás.

A f. évi márczius hó 30-án a bíróság előtt mint alperes *Ertler Henrik* felperessel kiegyeztem, melynek értelmében 3/4 évi moslékhordásért 6 koronát tartozom az árva részére nagy. *Báthy László* prépost-plébános urnál letenni. Ezen kötelezettségemnek a mai napon eleget tettem.

Léva, 1908. márc. 30.

Drapák Dániel.

Irodalom és művészet.

Harangzó ezimben hat vallásos ének jelent meg vidéki zenepiaconkon. Erdemes róla tudomást venni minden zongorásnak, énekesnek. Mert zongorakísérettel látta el vallásos dalait a szerző. Mintha kicsillanna a nemes szándéka, hogy a sok rövideltű zongorakíséretes énekarab mellé egy nem szezonhoz kötött zenefüzetet akar a jóízű dalkevelőnek kezébe adni. *Pol-dolgozta* a „Miatyánk”, két *Dávid-Zsoltárt*, a XVII. századi imádságos dalköltőnek, *Perőczy Kata* Szidóniának hálaadó, könyörgő énekét, s napjaink két kiváló vallásos dalköltőjének (*Sántha Károly* és *Gyurácz Ferenc*) egy egy imádatát. Mind a hat darab melódiaja nem-szen egyszerű, szívhez szóló, szívet megfogóan dallamos. Kísérettük bájosan simul szöveghez és dalhoz, s a mi nem utolsó érdemük: könnyűek, a közepes technikai készséget nem haladják túl sem dalban sem kísérettben. A „Fáradt fejem havá hajtsum?” nemeskedő kisérlet, de sikerült mint a arra, hogy a magyar nép-dalritmust miként lehet belevinni

a polifonikus egyházi dallórmák zongzetas birodalmába. A Miatyánk akkordjai zsolozsmás fenséggel búgnak; A Zsoltárok valóban a hárfás királyhoz méltók az új költőstükben is. „Az Úr az én pásztorem”-ban a zongora-kivonatok teréről ismert oratórián-stilus fog bebecsülhetetlen találni a szalóban. Szivesen hívjuk fel zenekedvelőink figyelmét arra a törekvése, mint *Kapri Gyula* ezen füzet közrebocsátásával szolgál intézünk nemesítése címén. De azt hisszük, hogy harmónium, illetve orgona kísérettel az istenütszövegeken immár minden felekezettől mind szokottabbá váló énekszám-betekülil is jó szolgálatot fognak tenni az áhitat emelésére. Azt mellékesen mondjuk, hogy szerző neve biztosított abban, hogy ezen mostani dalait is a magyar zeneirodalom nyereségének fogja tekinteni minden időre. Nálunk is sokan lesznek a világdíj kedvelői közt is, kik melodramái révén ismerik őt. A vérbeli komponista néhány év előtt tanítóképzőnek zeneoktatásának irányítására történt miniszteri kiküldetés révén nálunk személyében is ismert. Azóta nyugalomba vonult. *Sopronban* él. Itt adta ki *Harangszavát*, mely nála 3 koronáért kapható! Husvétü ajándékkal kedves ibolyásokor ez minden zongorára. (K.)

Mit nyújtanak az állam és a városok az iparnak? E ezimben *Sugár Ottó*, a „*Honi Ipar*” szerkesztőjének tollából érdekes könyv jelent meg, melynek előszavát *Szterényi József* államtitkár írta. A mű léhozog pótol iparfejlesztési irodalmunkban, mivel mindazokat a gyakorlati tudnivalókat tartalmazza, melyeknek ismeretere okvetlenül szükséges a annak, aki Magyarországon iparvállalatot akar létesíteni, avagy vállalatát állami és közszégi támogatással ki akarja bővíteni.

A mű tartalma a következő: Az iparfejlesztési törvény, annak kommentálása, az iparfejlesztési törvény végrehajtási utasításának magyarázata, mindazon gyakorlati utbaigazítások kapcsán, melyek az állami támogatás kikérésére vonatkoznak. Különösen becses és teljesen új a könyvnek az a része, mely a városok és községek iparfejlesztési tevékenységére vonatkozik. Ebben a szerző hosszas és fáradságos anyaggyűjtés alapján átütetes formában kimutatja, hogy milyen város vagy község milyen iparvállalat létesítésére alkalmas és hogy az egyes városok és községek milyen kedvezményeket nyújtanak az iparvállalatoknak. Több mint száz város külön e célra bekért nyilatkozatát találjuk a könyvben, melyek teljes felvilágosítást nyújtanak városaink és községeink iparfejlesztési hajlandóságára vonatkozólag. Végezetül a szerző közli a kereskedelmi minisztérium által a legközelebbi évtüdre megállapított iparfejlesztési program tőmör kivonatát, mely ügyszólóan irányt szab a vállalkozásnak, konkrét számítások alapján kimutatva, hogy az egyes ipari szakmákban milyen tökébefektetéssel milyen iparvállalatokat kell létesíteni, jelezvén ezzel azt is, hogy milyen új alapítások számíthatnak az állam messzenem támogatására. A könyv, melyben az iparfejlesztés jelentőségét egy a szerzőhöz intézett level formájában *Gelléri Mór* kir. tan. méltítja, nemcsak annyiban végez hasznos munkát, hogy — mint *Szterényi József* előszavában írja — „az állam és a városok összehangolt működését mozditja elő az iparfejlesztés terén” — hanem annyiban is, hogy a magyar iparos-ságot teljesen ellátja mindazokkal a gyakorlati tudnivalókkal, melyekre szükségük van azoknak, akik a gyakorlati iparfejlesztés terén keresnek boldogulást. A mű 4 koronáért minden könyvkecskedésben, valamint a „*Honi Ipar*” kiadóhivatalában (Bp. VI., Király-u. 34.) kapható s legközelebb német nyelven is megjelenik.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: *Kónya József* rendőrkapitány
Buza m.-massánszék 20 kor. 20 fill. 20 kor. 40 fill. — Kétszeres 18 kor. 60 fill. 19 kor. 40 fill. — Rozs 17 kor. 20 fill. 17 kor. 60 fill. — Árpa 11 kor. 40 fill. 12 kor. 80 fill. — Zab 15 kor. 20 fill. 15 kor. 60 fill. — Kukorica 12 kor. 80 fill. 13 kor. 20 fill. — Lencse 29 kor. 20 fill. 29 kor. 80 fill. — Bab 12 kor. 40 fill. 12 kor. 60 fill. — Kőles 9 kor. 40 fill. 9 kor. 60 fill.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1908 évi április hó 5-től 1908 évi április hó 12-éig Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Brányik András Foltán Ilona	fiu	János
Melicher Sándor Strobl Erzsébet	fiu	István
Kapala Julanna	fiu	halva szül.
Dubovszki Julia	fiu	László
Juhász Károly Imris Julianna	leány	Julianna
Tonhaizer Ferenc Szabó Mária	leány	Mária Erzs.
Nemcsék M. Podhányi F.	fiu	halva szül.
Kovács Pál Kaszala Erzsébet	fiu	János
Györgyi L. Gyureszka Adél	leány	Ilona
Jakubik István Janovszki J.	leány	Eszter
Polgár János Szabó Julianna	leány	Etel
Kovács Mátyás Csepjecz Mária	fiu	János

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Palásti Miklós	14 hónap.	Tüdőgyulladás
Huszár I. szül. Huszár M.	30 éves	Tüdőgümőkór
Zsiak István	2 "	Tüdőgümőkór
Prepelik István	39 "	Güm. agyhár.
Brányik L. Tot. Hermina	23 "	Geuyvérűség
Fischer S. Glauber J.	40 "	Tüdőgümőkór
Obonya József	4 "	Tüdőgyulladás

Nyiltér.)*

Nyilatkozat.

Rapport Manónak a „Bars“ című hetilap folyó évi április 5-iki számában személyem ellen intézett alávaló támadására, válaszó, hogy annak minden szava hitvány rágalom és hazugság, melyért a büntető bíróságnál fog számot adni.

A mi azt a hitvány rágalmat illeti, hogy nevezett engem felpofozott, kijelentem, hogy ez is alávaló hazugság, mert nevezett vad féltékenységi dühtől és bizonyára ellenségeim feltűzelésétől megvadultan gyáván és orvul megtamadott, ütéseit azonban magamról elhárítottam.

Amidőn még kinyilatkoztatom, hogy ezt az esztévesztett „izléstelen“ egyént a közmegejtésnek adom át, felhívom mindazokat, hogy akik tölem valaha is lovagias elégtételt nem kaptak volna, vagy akitől nem kértém volna, jelentkezni sziveskedjenek.

Hirlapi polemiaiba ez ügyben többé nem bocsájtkozom.

Léva, 1908 április 7-én.

Földes Sándor.

388/1908 végb. sz.

Arverési hirdetmény!

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. bíróság 1908. évi P. 311/10 sz. végzése folytán Dr. Weisz Lipót ügyvéd által képviselt Vb. Rosenzweig R. családja ellen a tartozás alkalmával összeírt követelésekre nézve az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalatók követelése erejéig is amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Léva, a királyi járásbíróság hivatalos helyiségében és 1-ső emeleten leendő megtartása határidőül 1908. évi április hó 13-napján délelőtt 9 órája kitűzték, a mikor a bíráló leit rozott követelések a legtöbbet ígérőnek késpénzűzetés mellett, szűkség esetén becserón alul is el fognak adatni.

Kelt Léva 1908. évi április hó 3-napján.

Karácsonyi Pál
kir. bírósági végrehajtó.

331/1908 végb. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. bíróság 1908. évi P. 40/1 sz. végzése folytán Mocsy Lajos ügyvéd által képviselt Gasparik Ferencz felperes részére Mészáros Jónás alperes ellen 119 kor. — áll. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperes től lefoglalt és 700 kor. — áll. ére becsült ingóságokra a lévai kir. bíróság 1903. V. 40/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Nyír községben leendő megtartása határidőül 1908. évi április hó 21. és következő napján délelőtt 9 órája kitűzték, a mikor a bíráló lefoglalt két ló és egy szekér s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek késpénzűzetés mellett, szűkség esetén becserón alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előrvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdésig alulirt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kiűggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Léva 1908. évi április hó 7-napján.

Karácsonyi Pál
kir. bírósági végrehajtó.

*) Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

316/1908. végb. sz.

Arverés hirdetmény.

Alulirt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. bíróság 1908. évi V. 729/1908. V. 33/1334/1 sz. végzése folytán Mocsy Lajos ügyvéd által képviselt Kelemen István és Nedi-zsensky József felperes részére Veres Rudolf, István, Veres István, Terezia és Urbán János alperesek ellen 125 kor. 80 és 30 kor. — áll. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt és 1280 kor. — áll. ére becsült ingóságokra a lévai kir. bíróság 1907. V. 729/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglalatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Agón leendő megtartása határidőül 1908. évi április hó 18. és következő napján délelőtt 9 órája kitűzték, a mikor a bíráló lefoglalt szalma, lennek, sarjú, gazdasági gépek, egy kocsit, két szekér, szarvasmarhák és két ló s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek késpénzűzetés mellett, szűkség esetén becserón alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az előrvezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdésig alulirt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kiűggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Léva 1908. évi április hó 3-napján.

Karácsonyi Pál
kir. bírósági végrehajtó.

Uj erőt ad

a SCOTT-féle Emulsió akkor is, mikor más szor már nem használ. Mindig veszélyes kóros értébi szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó. Gyengeség esetében különösen lábadozóknál, vagy vérszegénység, tüdőbaj, illetve a hirtelen bekövetkező szárazmájú betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal hozzátér a szerhez folyamodik, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat. Ez a szer a

SCOTT-féle Emulsió

Az emulsió vésárszáma a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Kapható:

a gyógyszerárakban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Egyed, oldó házszer mindazoknak, kik emésztési zavarokban és az üllő életmód egyéb következményeiben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 korona.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő bedörzsölés.

Elismert, régi jóhírnevű házszer szagattas és hűlésből származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára 1 kor. 1.90

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Főszétküldési hely MOLL A. gyógyszerész és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

Haggenmacher-sör.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy folyó 1908 évi március hó 1-től a „Haggenmacher“ kőbányai és budafoki sörgyárak közkedveltségnek örvendő söreinek raktárát Léva és vidéke részére átvettük.

Rendeléseket pontosan eszközölünk és a sört bármikor bázhoz szállítjuk. Léva, 1908. év március hó.

Braun József és fia.

Eladó ház. Kalyária-sor 4 számú ház szabadkészből eladó.

Zsákkölcsönző Léva ad kölcsön zsákokat úgy helyben mint vidékre, valamint új ponyvákát és zsákokat is jutányos áron ad *Unghár Adolf Léva Kohári utca.*

Benzin-cseplő motor teljesen új, 4 ló erejű Prosznizti Kovorik gyártmány halál eset miatt gyári áron a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett eladó. Bővebb értesítést ad. Léva: özv. *Juhász Lászlóné Szepessy utca 2. Ipolyságon: Juhász Zoltán* vaskereskedő.

Casino-szolgá. A lévai Casino f. évi május elsejére belépéssel nő szolgát felfogad. Ajánlközök a hó 15-ig jelentkezzenek dr. *Kassanitzky Kálmán* ügyvédi irodájában.

Felsőkkákában egy drót hálózattal kerített jó karban levő szőlő eladó. Értesítés Kossuth utca 19 sz.

Főügynökség. Budapesti előkelő bank részv. társ. Baramegyében kizárólag tőzsdén jegyzett sorsjegyek eladására **Főügynökséget** létesít. — Ezen főügynökség saját hatáskörében a megye területén alügynököket állíthat fel. — *Éei fix javadalmazás!* — Csakis komoly reflectánsok, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat: „Budapest főpostafiók 214“ címre

Györgyi Lajos

szi és kocsigyártó ajánlja 6 darab kijavított és új féderes kocsijait, valamint tulhalmozott lószerszám raktárát. — Öreg kocsikat megveszek vagy kicserélek.

Schmidt - vendéglője.

A midőn Léva város és vidéke nagybecsült közönségének, — azon bizalmáért, melyben engem, mint elszámoló főpincért és mint bérlőt, évek hosszú során át megtisztelt — hálás köszönetemet nyilvánítanám, — egyuttal bátor vagyok becses tudomásukra hozni, hogy folyó évi április hó 8-tól saját italméresi jogom és nevem alatt Léva, Szepesi-utca 25 szám alatt vendéglőt nyitottam.

Reggelenként friss zóna reggeli, friss csapolású sör, valamint délutánonkint meleg oszonna, tiszta kezelési borok, pontos kiszolgálásról gondoskodva van, abonomák, illetve étkezési előfizetések jutányos áron elfogadotnak.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Schmidt József
vendéglős Léva Szepesi-utca 25 szám.

Uj czipész üzlet!

Ezennel bátorokodom tisztelettel értesíteni, hogy Léva, a „Városházköz“ben, Klain Ödön úr házában egész ujonnan alapított és szakszerűen berendezett

czipész üzletet

nyitottam, a hol férfi-, női- és gyermekcipőket megrendelés szerint a leg egyszerűbbtől a legfinomabbig, szolid árak és pontos kiszolgálás mellett készítek.

Léva, 1908. év április hó.

kész szolgálattal

Szecső Sándor czipész.

Knapp Dávid,

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára Léván.

Piactéren — nagy kiterjedésű gépraktárom céljára — ujonnan épült házamban nagy választékú

állandó gépkiallítás

van berendezve, melynek megtekintésére az érdeklődő közönséget — vétel kötelezettség nélkül is — mindenkor szívesen látom és szakszerű magyarázatokkal készséggel szolgállok.

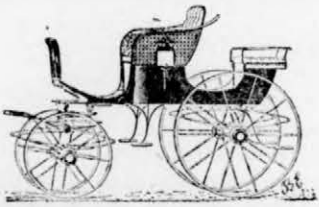
Hazai gyártmányú gépek

u. m. **HOFHERR** és **SCHRANTZ** féle gőzszéplő készletek, **GANZ** féle motorok minden nagyságban valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.

Szülőajtványok: hiányok pótlására 2 éves dús gyökérrel, zöldajtással készítve ezre 100 ft. — Telepítésre gyökeres zöldajtvány ezre 18 ft. — Telepítésre sima zöldajtvány ezre 45 ft.

Fásajtványok: gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, **eredési biztosítással** ezre 45 ft. Mind Ripária portálisra ojtva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Sziankamenka, Furmint, Sárfehér, Mézesfehér, Ezerjő, Erdei, Bakator Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánati Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kardaka, Aramon. **Csemegefajok:** fehér és piros Chasselas, Pasatutti, Tokaji Chasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Ripária-portális I. oszt. 8 ft., sima Ripária-portális II. oszt. 3 ft., gyökeres Ripária-portális I. oszt. 16 ft., gyökeres Ripária-portális II. oszt. 10 ft., gyökeres 2 éves gyökerű 18 ft. **Hazai nemes vesszők** sima 4 ft. a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelőséget vállalok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom. Előlegül az ár $\frac{1}{4}$ részét kérem beküldeni. **Hegyi bor** fehér 50 kor., siller 50 kor., vörös 60 kor.

SZÉKELY I. JÓZSEF Gyöngyös sztr. Urbán temp.

Kész új kocsik

kaphatók

Kapuszta József

kocsigyártónál IPOLYSÁGON.

Valamint megrendelhetők mindenmű úri hintók, luxus és strapa kocsik és e szakmába vágó összes javításokat, nagyon olcsó árak mellett.

Nincs többé lábfejés!!

POLLAK ADOLF LÉVA

Uj kávé árak.

Valódi Brazíliai különlegességek.

Természetes színű (nem festett.)	Korona.
I. Minőségű Brazíliai Cuba minőség 1 kilo . . .	3. —
I. " " Gyöngy erős és zamatos 1 kilo	3. —
I. " " Óriási nagyszemű Ceylon minőség 1 k.	3. 60
I. " " Brazíliai Santos kávé 1 kilo . . .	2. 60
Valódi arabiai moccá igen erős 1 kilo . . .	3. 70

Fentín kívül van még raktáron valódi észak- és nyugatindiai Portorikó-, Cuba-, Gyöngy-, Jamaikai-, Ceylon-, Kék Java- és Arany Java kávé napi áron.

Most érkezett friss Déi áruk-, szardínia-, Oroszhalak-Caviár-, Csokoládé-, Szalon cukorkák-, igen finom tea-, rum-, Cognac-, bor-, pezsgő-, sajt-, turó stb. **kapható:**

Kern Testvéreknél Léván.

A legolcsóbb és legbiztosabb hernyóirtó szer.

Minden gondos gyümölcs termelő megóvjja termését, moly-, féreg s termőfáit főleg az annyira káros hernyóktól ha azokat száraz időben tavasszal a **Berthán-féle**

hernyó irtó szerrel permetezi. — A siker biztos. Alkalmazása a legegyszerűbb. Ára a 80 lit. vízre való pornak 60 fill.

Bars megye részére:
Engel József vegyeskereskedése Léván.

Készíti: **Berthán I. N.** gyógyszerész **Pozsony-Szentgyörgy.**

3 kiállításon a legnagyobb kitüntetést nyert.

Névjegyek, meghívók

a legdiszesebb kivitelben készíttetnek

Nyitrai és Társánál Léván.

Minden fájós lábra alkalmas!!

Az **ENGELHARDT**

„Chassala“ normal cipők egyedüli raktára!

A legtartósabb cipő! A legtartósabb cipő!

Ajánlja legújabb divatu feltűnően elegáns és kitűnő minőségű férfi-, női- és gyermekcipőt!

Különlegességek női félcipőkben!!

Óriási választék mindennemű üveg, porcellán és játékarokban!

Vidéki megrendelések postafordultával eszközöltetnek!

Nyomatott Nyitrai és Társa gyorsajtóján Léván.